

ANALYSE AF FILMVENLIGHEDEN I KØBENHAVN

April 2011

Analyse udarbejdet af:
Anna Porse Nielsen
Anders Barlebo

Created with

nitroPDF[®]

DEN EUROPÆISKE UNION

Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

professional

download the free trial online at nitropdf.com/professional

Indholdsfortegnelse

1	<i>Indledning og konklusioner</i>	2
1.1	Analysens konklusioner	2
1.2	Disposition.....	3
2	<i>Anbefalinger</i>	5
3	<i>Analyse af København som en god locationby</i>	6
3.1	Grundvilkår: Presset stiger på København	6
3.2	Udfordring #1: Branchen vil sidestilles med andre brancher	7
3.3	Udfordring #2: Manglende overblik og koordinering.....	8
3.4	Udfordring #3: Tilladelser og administration er personafhængigt.....	9
3.5	Udfordring #4: Kommunen tager meget hensyn til borgerne	11
4	<i>Forslag til bedre rammevilkår for filmoptagelser i København</i>	12
4.1	Klare retningslinier mellem branche og myndigheder	12
4.2	Branchen skal også tage ansvar	13
4.3	Et fælles talerør og mere videndeling	13
4.4	Et kontaktpunkt for internationale produktioner	14
5	<i>Inspiration fra udlandet - Hvad kan København lære?</i>	15
5.1	Case 1: Stockholm Filmkommission.....	15
5.2	Case 2: Wien Filmkommission	16
5.3	Case 3: Los Angeles, FilmLA	17
6	<i>Metode</i>	20

1 Indledning og konklusioner

Sidste år i april afholdt Copenhagen Entertainment, Oresund Film Commission og Københavns spillefilmfestival CPH PIX en arbejdsmiddag med fokus på at undersøge, hvad der skal til hvis hovedstadens profil som filmkulturelt centrum skal skærpes og attraktionskraften som international filmby skal øges.

Flere end 70 mennesker der repræsenterede filmbranchen bredt herunder location ejere, politikere og embedsmænd i Københavns Kommune og By & Havn diskuterede udfordringer og rammevilkår for København som filmvenlig by. Der blev identificeret to indsatsområder:

- Behovet for mere viden om udfordringer i København og god praksis fra andre filmvenlige byer.
- Behovet for en one-stop-shop.

Denne analyse er blevet til på baggrund af arbejdsmiddagen. Formålet er at skabe et fælles videngrundlag om de aktuelle vilkår for filmoptagelser i København og identificere udfordringer og indsatsområder i forbindelse med optagelser on location i København. Analysen vil også komme med konkrete anbefalinger til handling i forhold til at styrke Københavns filmvenlighed.

1.1 Analysens konklusioner

Københavnområdet står for 98% af den samlede filmproduktion i Danmark. Ikke alene bor det kreative talent og de fleste filmarbejdere i København, men flere undersøgelser¹ peger på, at København har potentialet til at blive et nordeuropæisk hotspot for film- og tvoptagelser. Filmproduktionsmiljøet i København vurderes til at være i verdensklasse og byen har gode rammer for filmproduktion.

Når det drejer sig om at filme on location kan København generelt betragtes som en filmvenlig by. En af hovedstyrkerne ved København sammenlignet med andre internationale storbyer er byens tæthed og at byen rummer en stor variation af egnede og ideelle locations inden for en lille radius.

København opleves også administrativt som en god, nem og behagelig by at filme i og samarbejdet med myndigheder som Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Københavns Politi og Slots- og Ejendomsstyrelsen virker godt og tilfredsstillende. Nogle har allerede en strategi for filmoptagelser og alle har taget en beslutning om, at det skal være lettere og mindre bureaukratisk at filme i København. Alle myndigheder ser endvidere gerne, at der kommer flere internationale filmproduktioner til København, og hilser arbejdet med at styrke filmvenligheden velkommen.

Samtidig er der også udfordringer forbundet med at optage on location i København.

¹F.eks. Olsberg- SPI, Copenhagen Film Fund Feasibility Study, London, 2005.

“Jeg har været med i mange år og det er mit indtryk, at byen langt hen af vejen er blevet mættet af filmoptagelser. Det der engang var lidt spændende ved at have filmhold ude er afløst af, at der er meget besvær forbundet med det” Citat fra interviewrunde.

Ifølge interviewpersonerne handler det ikke om, at optagelserne on location er blevet mere krævende eller indgribende. Udfordringen er, at antallet af film-, tv-, reklamefilm- og dokumentaroptagelser generelt stiger samtidigt med, at der er en stigning i andre kulturelle og sportslige begivenheder. Det lægger et øget pres på myndigheder og borgere.

Foruden det generelle vilkår, at intensiteten af arrangementer stiger i København, peger filmbranchen på fire udfordringer, som er:

- *Branchen vil sidestilles med andre brancher:* Film skaber værdi og rummer et stort erhvervsmæssigt potentiale. Film bør derfor rangere på linje med kulturelle events og sportsbegivenheder i forhold til at profilere hovedstadsområdet. Alligevel føler branchen ikke, at de har de samme muligheder i forbindelse med f.eks. afspærring af det offentlige rum som eksempelvis sportsbegivenheder. Hvis København skal udnytte potentialet i film, bør der være en mere aktiv erhvervs politik omkring film, som sikrer, at branchen sidestilles med andre begivenheder.
- *Manglende overblik og koordinering:* Eftersom det ikke er en og samme person, der sidder med ansvaret for optagelser on location oplever de interviewede ofte, at de forskellige kontorer og afdelinger hos myndighederne ikke taler sammen. Det skaber generel forvirring, og kan i værste tilfælde medføre aflysninger af optagelser.
- *Tilladelser og administration er personafhængigt:* Det er de erfarne location managere, der har lettest ved at få tilladelser i hus. Vækstlaget møder mange barrierer på grund af manglende adgang til gatekeepers og netværk.
- *Kommunen tager meget hensyn til borgerne:* Location managerne oplever, at kommunen er bange for at få klager fra borgerne i forbindelse med optagelser, hvilket kan være med til at besværliggøre deres arbejde. Læring fra udlandet viser, at bedre information kan imødekomme og løse problemerne og København kan lære meget her.

Konklusionen er overvejende positiv. Arbejdet med analysen har vist, at der er vilje til samarbejde og problemerne er nu identificeret. Næste skridt er en samlet indsats på tværs af branchen for at løse dem.

1.2 Disposition

I kapitel 2 præsenteres de overordnede anbefalinger. Herefter følger analysen, som falder i tre hoveddele:

Analyse af København som en god locationby: Kapitlet identificerer et grundvilkår og fire udfordringer for København som en god locationby. Fokus i afsnittet er på de konkrete og mere lavpraktiske udfordringer og ditto handlinger, som location managerne, myndigheder og

andre interessenter kan tage fat i for at gøre København til en endnu bedre locationby. Hver af de fire udfordringer efterfølges af et afsnit med forslag til handling.

Forslag til bedre rammevilkår for filmoptagelser i København: Kapitlet identificerer indsatsområder, som kan være med til at sikre bedre rammevilkår for filmoptagelser i København. Fokus i afsnittet er på det strategiske niveau og danner grundlag for analysens anbefalinger. Afsnittet adresserer derfor både location managers, myndigheder og de mere strategisk-politiske spillere som Oresund Film Commission og Copenhagen Entertainment.

Inspiration - Hvad kan København lære?: Med udgangspunkt i casene Stockholm, Wien og Los Angeles kigger vi på, hvad København kan lære af international god praksis inden for filmvenlighed.

2 anbefalinger

Her præsenteres vores anbefalinger til hvilke indsatsområder, som der bør arbejdes videre med i forhold til at forbedre rammevilkårene for optagelse on location i København. Indsatsområderne har to formål. På den ene side skal de løse de praktiske udfordringer, som branchen står overfor i deres daglige arbejde og i mødet med myndighederne. På den anden side, vil hvert af indsatsområderne være med til at ændre og forbedre filmventligheden i København i en mere langsigtet strategisk perspektiv.

Copenhagen Entertainment peger på følgende indsatsområder:

- *Behov for klare retningslinjer mellem branche og myndigheder:* Der mangler retningslinier, der sikrer branchen de samme betingelser, tilladelser og muligheder uafhængigt af om de er erfarne location managers med gode kontakter eller nyuddannede filmmagere. Ved at udarbejde et sæt retningslinier for samarbejde mellem myndigheder og branche, kan man sikre alle en lige behandling.
- *Branchen skal også tage ansvar:* Det er ikke kun myndighederne der skal oppe sig. Også branchen skal tage mere ansvar i forhold til at oplyse både myndigheder og borgere om deres arbejde. Både i forhold til varighed, omfang og reelle konsekvenser og gener for de implicerede. Branchen bør arbejde med at lave et fælles kodeks for, hvordan man agerer for at sikre et godt, professionelt samarbejde.
- *Et fælles talerør for locationbranchen og mere videndeling:* Der mangler et forum og et fælles talerør for de filmfolk og myndighedspersoner, der udlåner locations og udsteder tilladelser til filmoptagelser i København:
 - Københavns kommune vil gerne ”uddanne” de unge på Filmskolen til at kunne forstå de kommunale regler og klæde dem på til at filme on location i København. Det vil samtidig afmystificere kommunen og skabe rum for tidlig dialog og samarbejde.
 - Facilitiering af videndeling i branchen og med myndighederne. Formålet er at identificere fremtidige udfordringer og finde fælles løsninger til de specifikke behov filmproduktionerne har.
- *Behov for ét kontaktpunkt for internationale produktioner:* Den lokale filmindustri har ikke behov for en one-stop-shop. Men den dag København får en filmfond, vil der komme et behov for et kontaktpunkt, hvor udenlandske produktioner kan henvende sig vedrørende lokale forhold og regler. De interviewede myndigheder er parate til at imødekomme henvendelser fra internationale produktioner og hilser dem velkommen, men det vil være behov for et ”point-of-entry” hvor internationale filmfolk kan henvende sig og blive guidet gennem systemet.

3 Analyse af København som en god locationby

Med udgangspunkt i dybdegående interviews med location managers og myndighedspersoner fra Københavns Kommune, Slots- og Ejendomsstyrelsen og Københavns Politi har Copenhagen Entertainment identificeret et grundvilkår og fire udfordringer i forbindelse med at filme on location i København.

3.1 Grundvilkår: Presset stiger på København

I dag er der ikke noget overblik over eller tal for hvor mange filmoptagelser, der foregår i København. Københavns Kommune udstedte 536 tilladelser vedrørende afspærring og parkering til filmbranchen i 2010. Blandt interviewpersonerne er oplevelsen, at antallet af store og små indspilninger stiger. Udstyr er blevet langt billigere så flere producerer visuelle produkter. Det er derfor ikke kun spillefilm, men også i forhold til tv-serier, reklamefilm, dokumentarfilm, video og skoleprojekter, at filmoptagelser on location er stigende.

”Trætheden hos myndighederne er ved at indfinde sig, man kan sige at vi (red. filmbranchen) er vores egen største fjende og vi hænger med røven i vandoverfladen, fordi vi risikerer at myndighederne snart ikke vil være så imødekommende og søde som tilfældet er i dag, hvis ikke der kommer noget styring på det her” Citat fra interviewrunde.

I takt med at København bliver mere populær som ramme for kulturbegivenheder og populær som filmkulisse og filmby, er der ifølge flere af de erfarne location managere en fare for, at de nuværende gode rammer og samarbejder kan blive afløst af en større modvilje fra myndighedernes side. Allerede i dag oplever nogle locations managere et skift i myndigheder og institutioners tilgang til filmoptagelser i København. De oplever i nogle tilfælde en generel træthed hos de sagsbehandlere og projektledere, der skal give tilladelser til filmoptagelser på veje, lokaler, parker og bygninger. Det er ikke af ond vilje, men fordi presset konstant øges og fordi myndighederne møder et stigende antal henvendelser.

Det er altså ikke kun antallet af filmoptagelser, der er steget i København. Det er også antallet af arrangementer, events og festivaler, som også kræver tilladelser til afspærring af byens rum og inddragelse af parkeringspladser. København har inden for de seneste år udviklet sig til en storby med internationale topmøder og konferencer som f.eks. FNs Klimatopmøde og IOC konferencen i 2009. Væksten i små og store kulturevents i byens offentlige rum er generelt steget. Den kommunale erhvervsstrategi ”Gang i København” fra 2006 har yderligere sat turbo på udviklingen ved at lette de kommunale regler og afskaffe en række gebyrer.

”Vi håber, at vi med afgiftslettelser, afbureaukratisering og direkte adgang til det offentlige kan skabe et mere synligt og levende kulturliv. En lang række af de begrænsninger, kommunen tidligere har lagt på kulturlivet, lægger S og R op til at lempe og afskaffe. Målsætningen er naturligvis både at skabe flere begivenheder for københavnernes, og samtidigt vil S og R målrettet bruge erhvervspolitikken til at gøre København mere attraktiv som turistdestination.” Citat fra ”Gang i København” 2006.

Det samme gør sig gældende for en anden væsentlig myndighed nemlig Slots- og Ejendomsstyrelsen. Også de har taget et aktivt valg om at gøre København mere film- og arrangementsvenlig. Resultatet er stor samarbejdsvillighed, fjernelse af gebyrer og bureaukrati samt en generel imødekommenhed overfor henvendelser fra filmbranchen. Motivationen for Slots- og Ejendomsstyrelsen er, at de gerne vil gøre op med et myndighedsimage samtidig med at de gerne vil promovere deres haver og bygninger. Samtidig peger også Slots- og Ejendomsstyrelsen på, at de oplever at henvendelserne vedrørende både film og arrangementer er stærkt stigende. Gennemsnitligt får de 1200 arrangementshenvendelser på et år.

Hvis København får en international filmfond, vil der komme flere internationale filmoptagelser i de Københavnske gader og offentlige bygninger. Det vil betyde vil yderligere pres på de myndigheder og institutioner, der udsteder tilladelser og lægger hus til optagelserne. Samtidig er det en meget vigtig pointe, at de interviewede myndigheder uden forbehold hilser flere udenlandske produktioner velkommen og føler sig gearede til at svare på et øget antal henvendelser.

Udover at filmbranchen og andre kreative brancher i den grad har indtaget København gør det samme sig gældende for røromlægningsarbejde og metrobyggeriet. Ifølge Københavns Politi giver det en række trafikale flaskehalse og gør det svært at finde egnede locations. Dertil kommer, at også røromlægninger og metrobyggeri er med til at skabe et øget pres på byens borgere, som ofte oplever, at deres gader er okkuperet af den ene eller anden årsag.

3.2 Udfordring #1: Branchen vil sidestilles med andre brancher

Der er behov for at synliggøre værdien af filmoptagelser i København. Uden gode locations er det vanskeligt at skabe gode film og tv-serier af en høj kvalitet. De interviewede personer oplever ofte, at myndighederne opfatter filmoptagelser on location som et *nice to have* mere end et *need to have*. Filmoptagelser bliver ifølge de interviewede location managers ikke anerkendt på samme vis som fx røromlægning, sportsbegivenheder og kulturelle events, hvor der også er behov for afspærring og trafikregulering. Location managers er af den opfattelse, at de ikke får ikke samme gode behandling, som hvis de repræsenterede en kulturevent eller TDC. De efterlyser en større bevidsthed hos myndighederne om at film og dermed filmoptagelser i byens rum og offentlige bygninger skaber værdi som et væksterhverv og som et vigtigt element i den løbende branding af København.

Der er også en opfattelse af, at kommunen er mindre tilbageholdende, når det kommer til store sportsbegivenheder som Copenhagen Marathon eller VM i cykling, som også foregår i de københavnske gader. Som eksempel nævnes i interviewrunden, at der til efteråret 2011 er VM i cykling på Østerbro. Det betyder, at trafikken bliver omreguleret og store områder af indre Østerbro afspærret i en uge. Samme imødekommenhed kunne interviewpersonerne også godt tænke sig, når det drejer sig om filmoptagelser. Flere af interviewpersonerne tvivler på, at en stor national eller international filmproduktion med behov for at afspærre en stor del af indre Østerbro i flere dage, ville blive imødekommet af myndighederne.

Ifølge Københavns Kommune har henvendelser fra filmbranchen meget kort behandlingstid. Behandlingstiden er 3-5 dage, hvilket er en kort behandlingstid i det kommunale system. Dertil vurderer kommunen og politiet hver enkelt sag, og som de begge siger, at kommer James Bond til København, vil de helt sikkert kunne spærre en del af byen af. Med andre ord er kommunen interesseret i at brande København nationalt og internationalt i kraft af film. I praksis har de bare en række trafikale og sikkerhedsmæssige hensyn, de skal afveje i forhold til den enkelte produktion.

Forslag til handling

Der er et behov for større åbenhed overfor filmoptagelser i det københavnske gadebillede. På samme måde som at der er forståelse for, at TDC skal lægge rør og Østerbro skal lukkes af i forbindelse med cykel- og billøb, skal der arbejdes på en forståelse af filmbranchens behov for i perioder at indtage de københavnske gader. Her har kommunen en væsentlig rolle. Kommunen bør gå først og vise, at filmoptagelser er noget, der bliver prioriteret i København på linje med store kulturelle og sportsmæssige begivenheder. Interviewrunden blandt de tre myndighedsinstanser viser, at vi er godt på vej og at der generelt er stor åbenhed overfor filmoptagelser on location. Men der skal endnu mere fokus på films potentiale, hvis København for alvor skal opleves som filmvenlig.

Samtidig skal branchen også huske at synliggøre markedsførings- og brandingværdien af produktionerne og optagelserne i deres dialog med myndighederne. Branchen har behov for et talerør, der kan synliggøre den økonomiske værdi og resultatet af de mange tilladelser som myndighederne udsteder. For eksempel kunne filmbranchen gøre som i Wien, hvor den lokale filmkommission inviterer myndigheds personer til filmvisninger på de film, hvor myndighederne har givet tilladelser til locations eller har udlånt lokaler og bygninger.

3.3 Udfordring #2: Manglende overblik og koordinering

En administrativ udfordring, som i flere tilfælde betyder forsinkelser og økonomiske konsekvenser for en filmproduktion, er den nuværende struktur i København Kommunes Teknik - og Miljøforvaltning. Kommunens medarbejdere er både hjælpsomme og imødekommende, men de interviewede personer oplever, at blive "kastet" rundt mellem forskellige kontorer og efterlyser en central koordinering af tilladelser og tilgængelig viden om konkrete forhold som parkering, vejarbejde og røromlægninger.

Alle interviewpersonerne har oplevet, at strukturen internt i København Kommune er uhensigtsmæssig og skaber problemer for interviewpersonernes arbejde med filmoptagelser on location. Flere af interviewpersonerne nævner, at det kontor, hvor der gives parkeringstilladelser og afspærringer i Københavns Kommune, ikke har viden om, hvor kommunen har givet tilladelser til gravearbejde og vejarbejde. Nogle har oplevet, at den dag, de har fået tilladelse til at afspærre en vejstrækning til filmoptagelser, er der gravearbejde eller vejarbejde i gang på samme strækning. Med det resultat at optagelserne derefter må aflyses og flyttes til et andet tidspunkt. Sådant en aflysning har ikke bare tidsmæssige, men også store økonomiske omkostninger. Det er ikke unormalt at en aflysning koster mere end

DKK 100.000 fordi filmholdet skal have arbejdsbetaling for hele dagen, selvom optagelserne ikke er kommet i kassen.

Endelig oplever interviewpersonerne at gebyrerne bliver flere, og at de administrative omkostninger efterhånden har nået et kritisk niveau. Det er ikke kun de kommunale gebyrer, der vejer tungt. Tidligere hjalp politiet og bidrog med mandskab til afspærringer og trafikregulering i forbindelse med større filmoptagelser på offentlige veje og gader. Det gør de ikke mere og opgaverne er udliciterede til private virksomheder, hvor nuværende og tidligere politifolk, tager sig betalt for at filmholdene kan leve op til de krav som politiet fastsætter til sikkerhed og trafikregulering.

Forslag til handling

Der er behov for én central person i Københavns Kommune² som produktionsledere og location managere kan gå til, når de skal have kommunale tilladelser og konkret viden om optagelsesforhold. I kraft af at der er så mange optagelser on location i København og Frederiksberg vil det være oplagt, at sørge for at sagsbehandlingen foregår ensartet. Københavns Kommune er bevidste om, at der ligger en udfordring i at sikre dialog mellem de forskellige afdelinger for at undgå aflysninger af optagelser. Men der opstår let et problem en filmtilladelse udstedt i god tid til filmholdet, kolliderer med et gravearbejde, der kun har 24 timers varsel. Københavns Kommune arbejder aktuelt på en løsning med et fælles digitalt system, der skal sikre at de forskellige afdelinger er opdaterede på, hvad der foregår på de forskellige veje og hvornår. Det kan måske løse problemet.

De interviewede location managere er klar over, at de ydelser de køber, har en pris. Både når det gælder optagelser eller hjælp fra tidligere myndighedsfolk. Men de efterspørger en større gennemskuelig fra myndighedernes side i forhold til prissætningen af gebyrer. Slots- og Ejendomsstyrelsen har gode erfaringer med at have klare og faste retningslinier og priser i forbindelse med optagelser i deres haver og bygninger. Samtidig har de ved de håndholdte produktioner (mindre produktioner uden det store udstyr) helt fjernet gebyrer og ser nu gennem fingre med den slags optagelser. For alle de interviewede myndigheder er det væsentligt at understrege, at de alle strækker sig i det omfang, det kan lade sig gøre, og kun tager sig betalt for at dække de omkostninger, som locationoptagelser måtte koste. Der er behov for at branchen får et overblik over omkostninger og gebyrer hos myndighederne og et talerør for branchen, som aktivt forhandler med myndighederne om prissætningen af locations og gebyrer.

3.4 Udfordring #3: Tilladelser og administration er personafhængigt

De interviewede location managere oplever, at ansøgningsprocedurerne har mange administrative lag. Filmoptagelser på offentlige gader og pladser i København og Frederiksberg kræver som udgangspunkt en tilladelse fra kommunerne. Det gælder dog kun ved større optagelser, dvs. optagelser som kræver afspærring, parkering, opsætning af udstyr eller andet, der kan påvirke trafik og færdsel. □ Mindre filmoptagelser kræver ingen

² Forholdene i Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune er stort set identiske

tilladelse. Hvis filmoptagelsen kræver standsning af trafik skal politiet give tilsagn før kommunen kan give tilladelse. Samarbejdet med politiet fungerer godt. Men det er meget personafhængigt og der er ikke en fast aftale mellem politiet og filmbranchen. I praksis har location managere én indgang til Københavns politi. Politiet har lettet arbejdsgangen for de københavnske location managere ved at have én person på Politigården, som behandler alle henvendelser vedr. filmoptagelser. Samtidig rådgiver politiet om egnede locations, hvis det ikke er muligt at benytte den location, der i første omgang var søgt om. Politiet har en officiel behandlingstid på otte dage, men de er fleksible og i praksis er behandlingstiden kortere.

Siden 2006 har Københavns Kommune være nødt til at ændre praksis for tilladelser til filmoptagelser på privat fællesvej. Tidligere udstedte kommunen tilladelser uden grundejeres accept. I 2006 var der én grundejer, der klagede til Statens Vejdirektorat over at kommuner kunne udstede tilladelser til filmoptagelser på privat fællesvej. Vejdirektoratet ændrede dernæst retningslinjerne og pålagde kommunerne at ændre praksis. Derfor skal den enkelte location manager først have tilladelse fra grundejer og dernæst samtykke fra kommunen.

Erfaringerne viser, at det er besværligt og meget tidskrævende at få tilladelse fra grundejere til at filme på privat fællesvej. Flere af de interviewede location managere fravælger private fællesveje af samme grund. Fravalget skyldes derfor ikke professionelle kriterier, men det besvær som den nye proces har medført.

Forslag til handling

Københavns Politi har gjort det lettere at rette henvendelse ved at oprette et centralt nummer, hvor branchen har mulighed for at henvende sig. Det er oplagt at andre myndigheder gør det samme. I praksis er det alligevel de samme personer, der sidder med branchens henvendelser. Ved at skabe større synlighed omkring disse personer og samtidig gøre henvendelsen lettere for branchen, vil man også hjælpe vækstlaget på vej. I Slots- og Ejendomsstyrelsen har man allerede foretaget ændringer og her er der to personer, der behandler henvendelserne fra filmbranchen. I Københavns Kommune som har flere områder, er der ansat fire personer, der har ansvar for hhv. København K, Østerbro, Nørrebro, Vesterbro, Amager og Kgs. Enghave.

Der er ingen tvivl om, at den nye praksis om fællesveje har resulteret i en forringelse af branchens arbejdsvilkår. Som det er nu, er der ingen udsigter til at regler for fællesvej laves om. Der er behov for at oplyse grundejerforeningerne om branchens behov i relation til optagelser på fællesvej, hvis situationen skal ændres. Samtidig bør branchen også blive bedre til generelt at borgere og grundejerforeningerne om de eventuelle forandringer og gener, som optagelser on location kan medføre. Ifølge Københavns Kommune fungerer optagelser på fællesvej bedst i de situationer, hvor location managere har været gode til at oplyse borgerne om filmoptagelserne.

3.5 Udfordring #4: Kommunen tager meget hensyn til borgerne

“ Hvis danskerne og det offentlige vil have gode film og tv-serier til kaffen søndag aften, må de også acceptere, at byens rum og bygninger i kortere tid ikke er tilgængelige for alle og at trafikken kortvarigt omlægges med de forsinkelser og gener det medfører.” Citat fra interviewrunde.

Kommunen er meget opmærksom på, at filmoptagelserne ikke skal genere københavnernes. Branchen oplever generelt, at kommunen er ”bange” for at få klager fra københavnernes. Kommunen tænker mere på borgernes situation og eventuelle gener i forbindelse med filmoptagelser end på de konkrete behov, som filmfolkene har i forbindelse med filmoptagelser.

Filmoptagelser i byens rum skaber gener og er til besvær for beboere og gæster i området og borgerne kan have svært ved at forstå og acceptere de gener som lastbiler, busser og udstyr efterlader på deres gade eller vej. Alle de interviewede location managere er meget opmærksomme på, at det virker voldsomt, når mere end 100 meter af en gade bliver afspærret og der holder store lastbiler og busser på vejene og kasser og udstyr står på fortovet og foran gadedøre. De interviewede har derfor stor forståelse for kommunens fokus på borgerne og at borgerne kan opleve gener af optagelser der foregår on location. Men samtidig er de stærkt afhængige af både kommunens og ikke mindst borgernes velvilje overfor deres tilstedeværelse i bybilledet. Som oftest sker der ifølge location managerne det, at eventuelle oprevne borgere ender med at acceptere den kortvarige tumult, når først filmfolkene får lejlighed til at komme i dialog med dem.

Særligt Københavns kommune nævner, at det er specifikke områder og gader, der er populære i forbindelse med optagelser. Det giver et øget pres på de samme borgere, som oplever, at der gentagne gange lægges beslag på deres parkeringspladser og område generelt.

Forslag til handling

Det er naturligt, at kommunens primære interesse ligger i en beskyttelse af borgerne i forbindelse med filmoptagelser on location. Oprevne borgere giver ekstra arbejdsgange og et dårligt ry, hvilket kommunen selvfølgelig ikke er interesseret i. Frem for at lægge ansvaret over på kommunen, bør branchen blive bedre til at oplyse borgerne i forbindelse med optagelser on location. Flere af de interviewede nævner, at det som regel er muligt at tale med oprevne borgere i forbindelse med optagelser. Forebyggende varslinger og oplysninger om optagelsernes varighed, omfang, kontaktpersoner og lignende vil højst sandsynligt være med til at mindske borgernes eventuelle utilfredshed og tage klagerne i opløbet. På den måde viser branchen også et ansvar i forhold til at overkomme de udfordringer, der er forbundet med at optage on location i København.

4 Forslag til bedre rammevilkår for filmoptagelser i København

Hvis København skal bevare sin status som en filmvenlig by, skal branchen i fællesskab med de offentlige aktører arbejde strategisk på flere fronter. Copenhagen Entertainment har identificeret fire fokusområder for, hvordan Copenhagen Entertainment og Oresund Film Commission i samarbejde med branchen kan forbedre vilkårene og rammerne for at optage film on location i København. Det er således behov for:

- Klare retningslinjer mellem branche og myndigheder
- At branchen også tager ansvar
- Et fælles talerør og mere videndeling
- Et kontaktpunkt for internationale produktioner fremtiden

4.1 Klare retningslinier mellem branche og myndigheder

“Det virker lidt som om, at nogle instanser mangler et redskab til at håndtere filmoptagelser”. Citat fra interviewrunde.

Der er stor forskel på, hvordan de interviewede oplever samarbejdet mellem branche og myndigheder. Fælles for dem alle er, at den gode oplevelse og samarbejde afhænger af, hvor stor erfaring den enkelte producer eller location manager har med at håndtere myndighederne og om de har gode kontakter. Det giver en skævvridning i branchen, eftersom det er dem med mest erfaring og know-how, der har lettest ved at få aftaler i hus. Til trods for at de erfarne location managers har lettere ved at samarbejde med myndighederne, støder også de på udfordringer i mødet med dem. Udfordringerne handler for det meste om, at der mangler retningslinier for samarbejde i forhold til myndighed og omverden.

Der er et behov for klare retningslinier mellem filmbranchen og de myndigheder som branchen oftest har kontakt med. Retningslinierne skal sikre, at der er en fælles forståelse for, hvad branchen og myndighederne kan forvente af hinanden i forbindelse med optagelser on location. Forventningsafstemningen går begge veje, da det ikke kun er branchen, der er udfordret på samarbejdet:

“... branchen skal også blive bedre til at behandle locations bedre i tanke og handling” Citat fra interviewrunde.

Her er det vigtigt at pointere, at der er forskel på samarbejdet med myndighederne. Det er i højere grad Københavns Kommune og Københavns Politi, der efterspørger retningslinier og et kodeks for samarbejdet. Slots- og Ejendomsstyrelsen har allerede et sæt retningslinier og prisliste i forbindelse med optagelser on location.

4.2 Branchen skal også tage ansvar

Interviewrunden viser en vigtig pointe, nemlig at også branchen skal blive bedre til at tage ansvar for deres arbejde on location. Det kan f.eks. handle om, at være mere præcis i forhold til, hvor mange mennesker, der er med på en filmoptagelse og hvor mange gange, man skal besøge locations forud for den endelige optagelse etc. Et er nemlig den egentlige optagelse, noget andet er forarbejdet, der går forud for optagelsen. Forarbejdet inkluderer ofte, at en masse filmarbejdere skal besigtige locations adskillige gange. Det kan i nogle tilfælde være til gene for myndigheder og borgere. I sådanne tilfælde kunne man med fordel udarbejde et kodeks eller nogle retningslinier for samarbejdet, der sikrer både branchen og myndighederne. Ved at stille krav til branchen om maksimalt at besigtige location et bestemt antal gange, ville man også stille krav til at branchen om at gå mere systematisk til værks og samle sine besøg og besigtigelser. Samtidigt vil det også blive mere gennemskueligt for myndighederne, hvad det vil sige at give tilladelse til filmoptagelser.

4.3 Et fælles talerør og mere videndeling

Filmoptagelser on location er en vigtig forudsætning for en høj kvalitet af film og tv-serier. De fleste film- og tv produktioner er støttet af statslige midler og er en del af den danske kultur og kulturarv. De københavnske locations managere har ikke altid den fornødne politiske forståelse til at bringe films kulturelle og økonomiske værdiskabelse på dagsordenen. Derfor er der et behov for at synliggøre den kulturelle og økonomiske værdi af optagelser on location. Location managerne ser også et behov for et fælles talerør, hvor de som gruppe kan få sat fokus på deres behov og eventuelle udfordringer. Det er oplagte opgaver for Oresund Film Commission.

Flere af udfordringerne i analysen, opleves værst blandt vækstlaget. Det skyldes, at de hverken besidder de ældre location managers erfaring, kontaktflader og viden, eller har råd til at hyre en location manager i forbindelse med optagelser. For at klæde vækstlaget bedre på bør der etableres et netværk, hvor vækstlaget kan mødes med de mere etablerede filmfolk og location managers og udveksle erfaring og viden. Vækstlagets møde med myndighederne er et fælles ansvar, idet de dårlige oplevelser og episoder rammer branchen som en helhed. I kraft af det generelle pres der er på København som filmby, har branchen ikke råd til at skabe mere træthed eller uheldig opmærksomhed omkring filmoptagelser i bybilledet. Derfor er der et behov for videndeling på tværs af branchens generationer, sådan at morgendagens producers og location managers bliver klædt godt på i mødet med myndighederne.

Københavns Kommune ønsker selv at tage mere ansvar og være med til at uddanne vækstlaget ved at komme ud på eksempelvis Filmskolen og oplyse om, hvad det vil sige, og hvad det kræver at filme i København. På den måde kan Københavns Kommune også være med til at afmystificere sig selv og etablere rum for dialog og samarbejde på et tidligt stadie.

Både myndigheder og branche oplever et behov for mere dialog. Løsningen kunne være 2-4 årlige møder, hvor filmbranchen og relevante myndigheder mødes. Formålet med møderne vil være, at identificere fremtidige udfordringer og finde fælles løsninger på filmrelaterede

problemer. Oresund Film Commission kan være den part, der har til opgave at facilitere netværket mellem branchen og myndigheder. Møderne skal også bruges til løbende at informere branchen om hvilke personer, der aktuelt sidder med de sagsområder, hvor der er kontaktflader mellem filmbranchen og myndigheder.

4.4 Et kontaktpunkt for internationale produktioner

"Den lokale filmindustri klarer sig fint uden en one-stop-shop" Citat fra interviewrunde.

Der er delte meninger om behovet for en one-stop-shop i København. De erfarne location managere mener ikke, at der er behov for en one-stop-shop, eftersom de sælger mange af de ydelser, der ville ligge i en one-stop-shop. Enkelte af de interviewede fra branchen, ser en stor værdi i en one-stop-shop. Det er primært de yngre og mindre erfarne producere, som også er dem, der finder det besværligt at filme i København. Det skyldes, at de sjældent har den autoritet eller erfaring, der skal til for at få samarbejdet med myndighederne til at forløbe optimalt. De har heller ikke de rigtige kontakter eller netværk, der sikrer dem adgang til at filme on location og oplever det i højere grad end de ældre location managers som en udfordring at filme i København.

"Hvis man har et personligt forhold til kommunen, så hjælper det. Erfaring og lobbyisme er klart godt". Citat fra interviewrunde.

En one-stop-shop for alle vil højst sandsynligt konkurrere med de danske location managers ydelser. Samtidig mener flere af de interviewede at arbejdsgangen og sagsbehandlingstiden vil øges. Som det er nu, er det op til de enkelte location managers at skubbe på. Lægger man det ansvar hos en one-stop-shop vil der automatisk komme en flaskehals og deraf mere bureaukrati og længere behandlingstid, lyder det fra flere af de interviewede.

En one-stop-shop indeholder en potentiel konflikt mellem de erfarne og mindre erfarne location managers og kan derfor være med til at splitte branchen i stedet for at samle den. En one-stop-shop kan opfattes som en konkurrent til de etablerede og erfarne location managere, der har opbygget et stærkt netværk, som de bruger og kapitaliserer på i arbejdet med at skaffe gode locations til filmarbejdet.

Samtidigt viser analysen vækstlagets og de yngre aktørers behov er markant anderledes fra de ældres behov. Men ved at fortsætte arbejdet med klarere retningslinier og mere dialog mellem branche og myndigheder vil man hjælpe både vækstlaget og de ældre i branchen.

Alle de interviewede personer er dog enige om, at et kontaktpunkt for udenlandske produktioner på sigt vil have stor værdi for de internationale selskaber, som ikke kender danske forhold og regler. I dag er ganske få udenlandske produktioner i København på grund af det høje omkostningsniveau og mangel på en filmfond, På den baggrund er der ikke behov for en one-stop-shop. Men hvis der etableres en international filmfond i København vil behovet for et kontaktpunkt, derimod være stort. Det er nødvendigt, hvis produktionerne skal kunne gennemføres til tiden og inden for budget. En one-stop-shop er derfor et rammevilkår og konkurrenceparameter for København som internationale filmby.

5 Inspiration fra udlandet - Hvad kan København lære?

I det følgende præsenterer vi tre gode eksempler på andre filmvenlige byer og filmkommissioner fra udlandet, der har haft succes med at forbedre rammevilkårene for optagelser on location i deres by. Eksemplerne har til hensigt at inspirere branchen i det videre arbejde med at gøre København mere filmvenlig. Eksemplerne er:

- Stockholm Filmkommission
- Wien Filmkommission
- FilmLA

5.1 Case 1: Stockholm Filmkommission

”Stockholm er dyr, men meget filmvenlig og det arbejder vi som ind i helvede for”,
Citat:Ingrid Rudefors, filmkommissær i Stockholm.

Stockholm gør sig attraktiv som filmby ved at have tæt samarbejde mellem filmkommissionen og byens forskellige myndigheder. Det gør det let og effektivt for filmproduktioner at få adgang til locations og byens øvrige muligheder. Og selvom de finansielle støttemuligheder er ringe og byen er karakteriseret ved et generelt højt prisniveau, tiltrækker Stockholm alligevel filmproduktioner ved at have et rigt udbud af locations, internationalt orienteret arbejdskraft og en velfungerende organisering af involverede interessenter.

Aktiv filmkommission, der forbinder alle interessenter

Det tætte samarbejde mellem byens filmkommission, filmproduktionerne og alle de relevante myndigheder er det vigtigste parameter, der gør Stockholm til en filmvenlig by. Der findes ingen one-stop-shop i byen, og filmproduktioner skal hente tilladelser hos de enkelte myndigheder, men den proces er produktionerne ikke selv involveret i. Myndighederne inddrages fra starten i planlægningen af filmproduktioner og ses ikke kun som leverandør af tilladelser. For at vise filmkommissionens og produktionernes taknemmelighed inviteres myndighedernes medarbejdere til lukkede screenings af film optaget i byen.

Når en større filmproduktion tager kontakt til byens filmkommission inviteres den til et særligt kick-off møde mellem den enkelte filmproduktion, filmkommissionen og byens myndigheder. Formålet med mødet er at identificere fremtidige udfordringer og finde fælles løsninger til de specifikke behov filmproduktionen har. Filmkommissionen faciliterer netværket mellem filmproduktioner og myndigheder, og det er løbende med til at sikre fokus på at gøre byen mere filmvenlig.

Filmkommissionen har konstant fokus på at udvikle samarbejdet. Derfor prioriterer filmkommissionen at holde netværksskabende arrangementer som fx studieture med deltagere fra forskellige myndigheder. Det konkrete resultat af studieturene er stærke bånd mellem filmkommissionen og ansvarlige hos for eksempel politiet.

Rigt udbud af locations og arbejdskraft

Byens rige udbud af locations er et stort aktiv for Stockholm. Stockholm rummer stor geografisk og arkitektonisk diversitet, som blandt andet er tilgængelig grundet *allmansrätten*, der dikterer at offentlige rum og grønne områder skal være frit tilgængelige også for filmproduktioner. Moderne infrastruktur giver nem adgang mellem forskellige bydele, og byen slår sig op på at tilbyde alle typer locations, undtagen bjerge, inden for en times transport.

I kraft af stor erfaring, blandt andet med produktion af internationale tv-reklamer, tilbyder Stockholm kvalificeret arbejdskraft inden for mange dele af filmproduktion. Et afgørende punkt for Stockholms filmvenlighed er desuden, at engelsk er så udbredt, at det er nemt for internationale filmproduktioner at kommunikere med folk i byen.

Mangel på finansielle støttemuligheder

Der findes ingen regional filmfond i Stockholm, ligesom det heller ikke er muligt at opnå skattefradrag på fx lokale udgifter til arbejdskraft. Hvis filmproduktioner ønsker at finde finansiering lokalt, sker det gennem kommercielle investeringer. Processen faciliteres af byens filmkommission. Det kommercielle sigte med investeringerne betyder, at der kun investeres i spillefilm og dokumentarfilm, som forventes at give overskud. Da det ikke er muligt at opnå støtte eller fradrag arbejder byens filmkommission på at gøre alle services leveret af myndighederne gebyrfrie. Stockholm slår sig op på at have et effektivt og pålideligt system, og filmkommissionen ønsker at kunne tilbyde filmproduktioner gratis adgang til byen.

Hvad kan København lære af Stockholm:

- Et kick-off møde samler filmkommissionen, relevante myndigheder og filmproduktionen om at skabe fælles resultater
- Tæt samarbejde og netværksskabende arrangementer mellem filmkommission og byens myndigheder skaber grundlag for filmvenlighed, når en international produktion kommer til en by
- Kvalificeret arbejdskraft, og gode engelskkundskaber er et uundværligt grundlag for international filmvenlighed.

5.2 Case 2: Wien Filmkommission

"I andre byer ser man på nettet, at der står 'det er ikke tilladt at optage i...', sådan noget finder man ikke i Wien", Mariana Stoisits, filmkommissær i Wien.

Wien er filmmæssigt en konkurrencedygtig by med en veludviklet infrastruktur, et rigt udbud af locations og veluddannet arbejdskraft inden for film og tv. Filmkommissionen brander sig selvfølgelig på disse styrker og generelt på den historiske arkitektur, et internationalt udsyn og muligheden for opnå støtte gennem byens filmfond.

Byen har ikke en one-stop-shop, så tilladelser skal søges hos de enkelte myndigheder og distrikter i byen, men filmkommissionen modtager og håndterer alle ansøgninger, ligesom den sender anbefalinger med på vejen, så det er nemt at opnå tilladelse.

En aktiv og engageret filmkommission

Filmkommissionen blev oprettet for at gøre det nemmere for filmproduktioner at få adgang til byens rum og lokaliteter. I dag er det kun få af byens 23 distrikter, hvor det er besværligt at opnå accept og tilladelser og her er udfordringen ofte personrelateret. Det er ofte de personlige relationer, der er afgørende for filmproduktioners adgang til byens rum og lokaliteter. Derfor understreger filmkommissionen vigtigheden i at oparbejde gode personlige relationer til de myndigheder og privatpersoner som ikke har en filmvenlig attitude med henblik på at ændre denne attitude.

Wien tilbyder støtte gennem en omfattende filmfond med et årligt budget på € 11,5 millioner. Midlerne uddeles på baggrund af ansøgningsrunder tre gange årligt. Filmfonden er med til at gøre byen attraktiv internationalt, men begrænses af krav til film om at have tilknytning til byen. I den internationale konkurrence om at tiltrække internationale filmproduktioner er økonomisk støtte et springende punkt. Wien oplever at konkurrencen med andre centraleuropæiske regioner som fx Berlin, Prag og Ungarn stiger som konsekvens af de restriktive krav til brug af filmstøtten. Filmkommissionen i Wien ønsker derfor at gøre sin filmfond mere fleksibel i fremtiden.

Hvad kan København lære af Wien:

- Veludviklet infrastruktur, et rigt udbud af locations og veluddannet arbejdskraft inden for film og tv er et internationalt konkurrenceparameter i kampen for at tiltrække internationale produktioner
- God dialog med de politiske myndigheder og strategisk arbejde med at dyrke personlige relationer med henblik på at forbedre holdningen til filmoptagelser i visse distrikter.

5.3 Case 3: Los Angeles, FilmLA

“Byen har i lovgivningen sikret, at filmoptagelser har adgang til alle offentlige gader og bygninger i Los Angeles og at det er gratis. Filmindustrien er vigtig for byen og derfor skal vi beskytte dem og sikre at de kan filme. Vi har puttet retten til at optage i byen ind i lovgivning, og vi beskytter filmoptagelserne, når de er i gang - det er et kritisk element, for at sikre at filmoptagelser foregår uforstyrret”. Citat: Paul Audley, direktør FilmLA

Los Angeles har som den største filmindustri i verden en helt særlig dna. Filmindustrien er byens tredje største industri. De betyder, at byen på flere områder er indrettet efter filmoptagelser og byens myndigheder arbejder systematisk med at gøre byen lettilgængelig for filmproduktioner. Los Angeles bryster sig af at kunne foregive at være enhver storby i verden og at alt kan lade sig gøre logistisk for filmproduktioner. Byen har en fysisk og

administrativ infrastruktur, der har til opgave at tage hånd om både filmproduktionernes og lokalsamfundets behov.

Diversitet og tilgængelighed

I kraft af selve byens størrelse, og størrelsen på byens filmindustri, tilbyder Los Angeles naturligvis en enorm diversitet i udbudet af locations og muligheder i byen. I byens lovgivning er indskrevet filmproduktionsretten til at filme gratis i byens gader og offentlige bygninger og områder. Lovgivningen giver også aktiv beskyttelse til filmproduktionerne, når de optager, ved at gøre det ulovligt for udefrakommende at forstyrre en optagelse, som er i gang. Desuden er der installeret strømbokse i flere områder, der udelukkende er tilgængelige for filmproduktioner. Det er altså ikke nødvendigt at have egne generatorer med under optagelser i byens gader.

Byens størrelse har gjort det nødvendigt at systematisere alle processer omkring tilladelser og samarbejde om filmproduktioner. De mange distrikters særegne regler har tidligere gjort det besværligt at få adgang til at optage, men et onlinesystem har strømlinet processen så filmproduktioner hurtigt og let kan opnå tilladelse og få overblik over reglerne.

Tager aktivt hånd om interessenter

"Logistisk set kan vi gøre alt, hvad filmfolkene har brug for. Som regel er udfordringen at tage hensyn til lokalsamfundet", Paul Audley, direktør, FilmLA

Tilladelser, adgang og samarbejde med byens myndigheder håndterer FilmLA. Det er en privat organisation etableret under byens offentlige myndighed. FilmLA har til opgave at udstede tilladelser til locations og inddrage relevante myndigheder, men organisationen har også en særlig rolle i at håndtere kommunikationen med lokalsamfundet omkring filmoptagelser. Fordi byen har en så aktiv filmindustri er nogle områder særligt belastede af filmoptagelser. Det sker, at der opstår modstand eller protest mod filmoptagelserne. FilmLA har derfor 70 ansatte til at informere borgere omkring filmoptagelser, både gennem skriftlig kommunikation og ved individuelle besøg, ligesom de også sørger for at være lydhøre overfor særlige behov fra borgere i forbindelse med filmoptagelser.

En filmby under økonomisk pres

"I 1997 havde vi dobbelt så mange optagedage, som vi har i dag - og det er primært fordi andre stater og byer tilbyder skattefradrag og økonomiske incitamenter", Paul Audley.

På trods af sin dominans i filmverdenen oplever Los Angeles i stigende grad et økonomisk pres fra andre byer, der tilbyder økonomiske incitamenter til filmproduktioner. Siden 1997 har Los Angeles oplevet et drastisk fald i antallet af optagedage, fordi filmproduktioner søger til byer, hvor det er muligt at opnå økonomisk støtte eller skattefradrag. Siden 2009 har Los Angeles også tilbudt en rabat på 20 procent af det forbrug, filmen har i byen. Det har styrket byens attraktivitet og genvundet en stor del af den tabte aktivitet. Alligevel er der stadig et stort pres når det samlede årlige budget for rabat i Los Angeles er på USD 100 mio., mens byens nære konkurrent New York har et årligt budget på USD 420 mio. De store pengesummer vidner om filmproduktionernes afhængighed af økonomiske incitamenter.

”Filmproducenter kigger ikke nogen steder hen, der ikke tilbyder økonomiske incitamenten”,
Paul Audley, direktør FilmLA.

Hvad kan København lære af Los Angeles:

- Systematisk opmærksomhed og aktivt hensyn til lokalsamfundet og opbygning af systemer, hvor der kommunikeres med lokale borgere omkring filmoptagelser
- Et infrastruktursystem, der er gearet til filmindustrien
- En lovgivning der tilgodeser filmbranchen og anerkender dens værdi og et bystyre der ikke tager gebyrer og administration
- Uddannelse og brug af guider, der sendes ud med filmproduktioner og sørger for at der tages aktivt hensyn til både produktionernes og borgernes behov.

6 Metode

Analysen er baseret på kvalitativ metode i form af desk research, interviews og casestudier, herunder:

- Et brancheinterview med instruktørassistent Anders Barlebo
- Research blandt eksisterende kilder og rapporter omkring filmlocations og filmkommissioner
- Best practicestudier af tre udvalgte filmkommissioner som på forskellig vis har været gode til at skabe gode rammevilkår for optagelser af film on location.
- Telefoninterviews med:
 - Ingrid Rudefors, Film commissioner, Stockholm Film Commission
 - Mariana Stoitsits, Film commissioner, Vienna Film Commission
 - Paul Audley, Direktør, Film Los Angeles.
- Kvalitative interviews med locations managere, producere og myndigheder, der sagsbehandler henvendelser fra filmbranchen.
- Location managere:
 - Christian Martens
 - Claus Nielsen
 - Jakob Ole Remminger
 - Kenneth Berg
 - Kim Nørager
 - Lennert Storgaard
 - Martin Bagger
 - Rasmus Rise
 - Rasmus Christoffersen
 - Søren Juul.
- Københavns Kommune:
 - Peter Dam, Københavns Teknik- og Miljøforvaltning, Indre By
 - Connie Dalsgaard, Københavns Teknik- og Miljøforvaltning, Vesterbro, Kgs. Enghave og Valby
 - Åse Olsen, Københavns Teknik- og Miljøforvaltning, Nørrebro, Østerbro, Brønshøj, Vanløse og Husum
 - Bettina Kajander, Københavns Teknik- og Miljøforvaltning, Amager.
- Slots- og Ejendomsstyrelsen:
 - Lene Thuen, ansvar for bygninger som fx Stærekassen
 - Kenneth Bech, Ansvar for haver og parker.
- Københavns Politi:
 - Kim Boesen, juridisk afdeling.

COPENHAGEN ENTERTAINMENT

VÆKSTFONDEN

CAT

 ITEK

AALBORG UNIVERSITET

Copenhagen
Business School
HANDELSHØJSKOLEN

COPENHAGEN
FILM FESTIVALS

 PROF
PRO
DUCENT
FORENINGEN

COPENHAGEN
CAPACITY

